

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	18 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetlé és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes más ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szept. 26.

Választási szövetkezések.

Sokat emlegetik manapság mindenféle a választási paktumokat, melyeket több helyen a különféle pártok kötöttek egymással, hogy közös jelöltjüket a közös ellenséggel szemben egyesült erővel vigyék keresztül.

A régebbi választásoknál egészen természetesen és a politikai tisztesség követelményének tartották az összes ellenzéki pártok, hogy daczára a programjuk közt levő elvi különbségnek, támogassák egymást a kormánypárt jelöltje ellen.

Nem kell e tekintetben messzire menni példáért. Itt Nagy-Váradon az emlékezetes Teleszky-Szilágyi választás alkalmával a függetlenségi párt nem állított jelöltet, hanem e helyett teljes erejéből támogatta a volt nemzeti párt jelöltjét, Szilágyi Dezsőt.

Másutt ismét a nemzetipártiak támogatták a függetlenségi párt jelöltjét a kormány ellen. Ennek az okos politikának köszönhető ez a két ellenzéki párt, hogy — daczára a Tisza-korszak kiméletlen erőszakoskodásainak és hírhedt korrupciójának, — minden választás újabb kerületeket szerzett nekik.

A Bánffy-féle választási hadjáratnak atrocitásai azonban arra ösztönözték az ellenzéki pártokat, hogy mindegyik iparkodjék menteni a mit tud s azért nem

a közös ellenség, hanem egymás ellen indultak. Ehhez járult az a körülmény, hogy az egyházpártok újabb elvi határvonalat húzott az ellenzéki pártok közé, mely jórészt ma is megmaradt, bár éles-ségéből sokat veszített.

A pártközi paktum idején ismét meg-egyeztek az ellenzéki pártok — köztük a néppárt is, — hogy az időközi választásoknál kölcsönösen támogatják egymást. Így jártak el a hírhedt nemes-ocsai választásnál, hol a nemzeti és néppárti választók saját zászlajuk alatt szavaztak a Kossuth-párt jelöltjére, a ki csak egy szavazattal maradt kisebbségben, — pedig ezt a választást még Bánffy rendezte.

A mostani választási mozgalmaknak egyik jellemző tünete az, hogy minden párt és pártárnyalat állít jelöltet s ennek következtében igen sok helyen 3—4, sőt némely kerületben 5—6 jelölt is van, a kik közül egyik sem akar visszalépni a másik javára, még a — szoczialista jelölt sem.

Igy persze alig lehet szó kölcsönös támogatásról. Sőt inkább az történik meg, hogy egyik szabadelvű jelölt a másik ellen, egyik függetlenségi a másik ellen küzd — a választók nagy gyönyörűségére és minden politikai tisztesség ellenére.

És ha néhol mégis megtörténik, hogy ellenzéki pártok támogatják egymást, mint p. o. Fehérvárt az Ugron-, Győrött a Kossuth-pártot a kormány jelöltje ellen,

azon megütköznek, mintha ez a politikai jellemre vagy elvűsége árnyat vetne.

És nem veszik észre azt a sokkal feltűnőbb választási szövetkezést, a melyet a liberális párt régi elemei visznek véghez s a mely valóságos politikai erkölcs-telenséget képez.

Gyöngyösön például formálisan egyesült a kormánypárt a függetlenségi Kossuth-párttal, hogy az Ugronista Visontai Somát megbuktassa. Sőt annyira mentek, hogy »Egyesült-párt« név alatt közös irodát tartanak és jelöltjüket, a ki különben a Kossuth-párthoz tartozik, hivatalosan bejelentették Podmaniczkynek.

Az orthodox-liberálisok (Bánffy-Tiszagárda) Széll elleni gyűlésükben annyira mentek, hogy készek inkább halálos ellenségüket — horrendum dictu! — a néppártot is támogatni a Széll-kormány jelöltje ellen. Duna-Szerdahelyen és Ipoly-ságon hivatalos gyűlésen jelentették ki, hogy pártolni fogják a néppárt jelöltjét és elősegítik annak győzelmét.

Ilyenféle választási szövetkezésekről nem tud a régi politikai hagyomány semmit. Ez is valószínűleg véget fog érni a régi gardisták bukásával.

A hármasszövetség megújítása.

Néhány héttel ezelőtt az olaszországi lapok állítása alapján megirtuk, hogy október hó végén az osztrák-magyar, az olasz és a német külügyminiszterek Velenczében tanácskozásra jönnek össze a hármasszövetség meg-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az a *csak!

Írta: Hautke Emil.

Amolyan álmatag, tervezgetésekre való nyáratúti délután volt. A fák levelei még zöldék, de száruk kezd már sárgulni, a virágok színe még üde, de mintha közéről nézve már fakó és halványodó lenne. Még a levegő sem az a friss, felvidító, mint napokkal is ezelőtt.

Csak egy nagy rózsabokor maradt meg az ő tiszta, májusi hangulatában. Apró fehér virágai szinte beborítják és szirmai, a mint egy játszi szellő letépi őket a virágszárról, ingerkedve szállingóznak arra a két nőre, kik ott a tövében levő kis padon dolgoznak kézimunkájukon.

Na az biztos, hogy nem sietős és nem kényes munka! Az idősebb sokszor abba hagyva és gondolkodva tekint maga elé; a fiatalnak is csak az újjai mozognak, gondolata ki tudja hol szárnyal? Látja a hulló rózsaszirmokat, a fonnadó leveleket és érzi, hogy a virágoknak nincs már színe, nincs illata... Fázósan burkolódik könnyű schawijába. Pedig a nap még elég melegen süt.

Az idősebb nő Köntös Sándorné, a fiatal pedig a leánya, Margit. Szép, viruló fiatal lány. Abból a ritka fajból, melynek szépsége vigasztaló, bája kedvre fakasztó, a ki felé még a levegő is szerelmes akkordokban zeng. Ejsötét haja egy nemes vonású főt, nyílt egyenes hom-

lokot árnyékol és ivelt szemöldei alól bizalmat kelte jóságos sötét szemek csillantak elő.

Edes anyja bálványozta is ezt a szép teremtet, ki a mellett mindenben az ő tanácsát követte, engedelmes és szófogadó volt. Sokszor olyan dolgokban is, a melyekben már egy ilyen kifejtett, viruló lánynak, a saját véleménye és érzései után is kellene igazodni.

Most mindketten egyre gondolnak, Czirjék Berczire. Egy fiatal fogalmazó, kivél valami majálison ismerkedtek meg. Tudta mindkettő, hogy Czirjék Margithoz benső vonzalommal viseltetik és mindketten szívesen vették. Igaz, hogy fiatal volt még nagyon, de egy anyának mindig az a főczélja, hogy ne siettesse, hanem inkább biztosítsa, megerősítse a lánya jövőjét. Csak! Ez a csak nem hagyta az anyát biztonságban. Soha egy világos nyilatkozatot, egy eljuttatott szót, a mely terveit megerősítette volna, nem ejtett ki Czirjék. Szinte hódoló tisztelettel viseltetett velők szemben, de hogy bizalmasabb lépésre ragadtatta volna magát, pedig volt rá alkalma számtalanszor, sohasem tette. Nyílt, egyenes modora utján kiismerték, hogy ez nem aféle raffinált számítás, hanem az a nagyfoku szerénység, mely manapság oly ritka, és a kik rendelkeznek vele, azoknak oly kellemetlen, mert gyakran férfiaságuk tekintélye szenved csorbát miatta. De vannak ily fiatalok, és Czirjék Berczi ilyen volt. Szemeinek lázas fénye, mozdulatai, beszéde és minden tette elárulta, hogy bensejében kitörölhetetlenül van a Margit képe bevéve, de ennek kifejezést adni nem mert. Örült, ha kö-

zelében lehetett és boldog volt, hogy észrevették mégis érzelmeit.

Egyszer aztán, — biztosan hosszas tusa után — nyilatkozott, de csak külsőleg. Nevenapja volt Margitnak. Az égbolt kék palástját a csillagok miriádjai hintették be, mikor a Margit ablaka alatt megszólalt a leánysziveket boldog löktetésbe ejtő, lágy, édes cigány zene. Lassan, mintha csak a szellő susogta volna, hallatszott a száraz fa könnyre és mosolyra egyszerre ingerlő sejtelmes hangja:

»Csak egy kislány van a világon...»

Margit felkönyökölt ágyában és hallgatta a beszűrődő, vallomást tevő hangokat. Észre se vette, hogy szeméi megtelnek könnyekkel, nem bánta, boldognak érezte magát. Hiszen tudja, látja, hogy Berczi szereti... és szereti ő is. De vajjon sejt-e ezt Berczi? Persze! Az ő szerelmük nem fitogtatás, nem olyan hétköznapi... az ő szerelmük tiszta, mint az angyaloknak a hajnali csillaghoz intézett magasztos himnusza.

A cigányok más nótába kezdtek:

»Ha elmegyek nemsokára messzire...»

De Margit már nem tudta megkülönböztetni a darabokat. Minden akkord, minden hang egy szép dalba csendült össze lelkében, egy fenséges költeménynyé melyben két tiszta lélek keresi egymást és mikor rátalálnak egymásra égi zene hangjai között egyesülnek egy boldog, szeretetteljes életre...

Már rég elhallgatott a zene, már rég néma csend lepelt el mindent, mikor Margit

ujtása érdekében. Erre a hírre vonatkozólag a berlini Kztg. most egy római táviratot közöl, mely szerint a három külügyminiszter megkezdte ugyan erre a kérdésre vonatkozólag a tanácskozásokat egymással, de egyelőre szó sincs arról, hogy szóbeli tanácskozás céljából egymással találkozzanak.

A marosvásárhelyi vizsgálat.

Marosvásárhelyről jelentik, hogy Darkó Akos megyei főügyész a napokban nyújtotta be véleményét a közigazgatási bizottsághoz, a felfüggesztett és fegyelmivel sújtott tisztviselők ügyében. E szerint Dindár Gyula városi főszámvévevő terhére javaslatba van véve 1000 korona, Hofmann Jenő városi pénztárnok terhére 400 korona, Oroszlány István polgármester-helyettes terhére 100 korona pénzbüntetés. Hints Károly városi tanácsosra dorgálást javasol, Hofbauer Aurél városi tanácsos és Geréb Béla polgármester ellen pedig a fegyelmi eljárást megszüntetni javasolja.

Választási mozgalmak.

A választások küszöbén.

Országszerte egyre erősebb hullámokat vetnek a képviselőválasztások előkészületei. Egyik programbeszéd éri a másikat; visszalépések, új jelölések napirenden vannak. Így megy ez majd október 2-áig, a mikor a választások első és döntő napja lesz. Az eddigi megállapodások szerint ugyanis e napon 49 megyei törvényhatóságban 271 és 26 városban 51, összesen 328 képviselőt választanak meg, vagyis a választandó képviselőknek (413) több mint háromnegyedét. Érdekes lesz még a következő nap, október 3-ika is, amikor 45 mandátum sorsa dől el 7 megyei törvényhatóságban és 12 városban. Az erre következő napok már csak egy-két mandátumról döntenek: október 4-én 1 megyei törvényhatóságban 3, október 5-én 4 városban 5, október 6-án 3 városban 3, október 8-án 1 városban 1, október 10-én 1 városban 1 mandátumról.

rózsás fellegváraiból üdítő álomba merült és almodott boldogságról, mennyországról.

Reggelre kelve pedig egy gyönyörű szép virágcsokrot kapott. Mellette egy kis levélke. Ha nem is lett volna, tudta, hogy kitől jön. De azért mégis kíváncsian bontotta fel.

Kedves Margit nagysám!

Fogadja jó szívvél és szívesen hódolatoknak eme csekély nyilvánulását drága névnapján, a midőn is igaz szívből kérem az ég Urát, hogy számos névnapot érjen el boldogságban és megelégedésben . . . mely, hogy egész biztosan meglegyen, még azért is imádkozom, hogy engem meg magával boldogítsa . . . Végtelenül sajnálom, hogy ezt nem személyesen mondhatom el, de váratlanul sürgős hivatali ügyben ma reggel vidékre kellett kiutaznom.

Es Margit?

Boldog volt. Hitt az egyszerű zavaknak, remélt a szebb jövőben . . . mert szeretelt. Mintha egész megváltozott volna. Örült, nevetett, dalolt egész nap, jókedve határtalan volt.

Az anya is . . . látszólag! Öröm sugárzott arcán. De nem abból a forrásból fakadt, a melyből a Margité. Az ő arcára saját tervei és azoknak biztos sikere csalták oda a mosolyt.

Vége a csaknak. Most már van eszköz a kezében, most már oda tudja hajlítani Berczit a hova akarja. De hisz ő nem akar mást,

Ezeknek a késői választásoknak nem lesz tehát döntő súlyuk a pártok számbeli erejének kialakulására. A döntés az első két napra fog esni, amikor az összes választások 90 százaléka befejeződik.

Érdekes a jelöléseknek pártok szerint való statisztikája is. A szabadelvűpárt négyszáz jelöltet állított az országban, a Kossuth-párt már csak 140-et, a néppárt eddig 80-at, az Ugron-párt mintegy 40-et, a szocialisták pedig 25-öt jelöltek. Megemlíteni való jelenség, hogy 10 kerületben szabadelvű párti jelölt áll szemben szabadelvű pártival.

Nemzetiségi szempontból a választások alig mutatnak valami új jelenséget. A románok továbbra is passzivitásban vannak, a szászok is a régi programjuk alapján állanak, csak egy-egy felvidéki és délvidéki kerületben lépnek fel tót és szerb jelöltek nemzetiségi jelszavakkal. Legfuresőbb a lovrini kerület egyik kandidátusa, aki pangermán-programot hirdet. Mindezek persze elszórt jelenségek s alig hagynak nyomot a választások általános képében, mely véglegesen a legközelebbi vasárnapon, a választási napokat megelőző utolsó ünneppon fog kialakulni.

A megyében.

Az ugrai kerületben most tartja körutját Lóránt (Löw) Dezső, a kerület függetlenségi jelöltje. Nagy-Harsányban, Komádiban és Ugrián nagy sokaság előtt tartotta meg programbeszédét. A választás eredménye még nem biztos, mivel a kerülethez tartozó községek egy részéből a választók zöme nem akar szavazni egyik jelöltre sem.

A nagyszalontai választókerület függetlenségi és 48-as képviselőjelöltje Balogh László megtartotta beszámoló és programbeszédjét a kerülethez tartozó Sarkad és Kötgyán községekben. A képviselőjelölt, kit utjában Csorvássy István ügyvéd, pártelnök és szalontai párthívei közül többen kísérték, délelőtt 9 órakor kocsin érkezett Sarkadra, hol a község határán lovasbandériummal és hosszú kocsisorral várták. Itt a választópolgárok nevében Tóth Lajos, mint a sarkadi függetlenségi kör elnöke, rövid, keresetlen szavakkal, de annál melegebb hangon beszédben üdvözölte a jelöltet. A községházán Sarkad község ősz bíróját fogadta és kérte fel a jelöltet beszédjének megtartására. Balogh László a nagyszámú választó-

csak azt a mit Berczi is akar, de nem mer nyíltan kimondani. Ha szereti Margitot, nyilatkoztassa ki, hogy a szerinti intézhesse lánya jövőjét. Hisz az biztos, hogy szereti, de jobb, ha erről egész biztosan meggyőződik. Most már ki fogja tőle csikarni . . . nem baj, ha belepirul is.

Es mikor mindent jól megtervezett magában ezt a levelet írta Czirjék Berczinek.

Tisztelt Czirjék ur!

Az ön által valószínűleg kedveskedésnek vélt éjjeli zene és virágcsokorért illetve a kis levélben foglalt kitételért hogy számos névnapot érjen el boldogságban és megelégedésben . . . mely hogy egész biztosan meglegyen, még azért is imádkozom, hogy engem meg magával boldogítsa . . . mást nem tehetek, mert nem áll módomban, minthogy nehezteljek és önt köteles tiszteletre figyelmeztessem.

Mondhatom, hogy mindenkiben, csak éppen Czirjék urban nem hittem volna, hogy ennyire csalódjunk. Mi okon mer egy fiatal leánnyal így beszélni, ki önre nézve egész idegen? — Továbbá pedig, tekintve körülményeinket s hogy a pletykának elejét vegyük, kérem szüntesse be látogatásait is.

Özv. Köntösné.

Igy ni — gondolkodott az anya magában. Nem szölok Margitnak sem, csak így küldöm el Czirjéknek. Az persze meg lesz lepetve és okvetlen kimagyarazza magát, ezt pedig nem teheti másképp, minthogy bevallja, hogy ő

polgárok lelkes éljenzése között lépett az emelvényre és hozzáfogott beszámoló és egyszerűsmind programbeszédjének elmondásához. A beszéde után újból jelölték Baloghot, a ki most járja be a kerület községeit.

Az országban.

Kisjenő, szept. 26. Bánhidya Antal báró szabadelvű jelölt befejezte a községekben tett körutját; mindenütt tetszéssel hallgatták. Ellenjelöltje, a Kossuth-párti Lázár Zoárd ma mondta el programbeszédét Kisjenőn.

Uj-Sz. Anna, szept. 26. Itt tegnap alakult meg a szabadelvű párt. Wittmann János eddigi képviselő megtartotta beszámolóját. Raucher Nándor uj-sz.-annai földbirtokos szintén fellépett szabadelvű programmal. A szocialisták Izrael Jakabot léptették fel, a ki tegnap mondta el programbeszédét.

Ungvár, szept. 26. A bodrogekői kerület függetlenségi pártja Komjáthy Gábor ref. jelöltje jelölte képviselőnek, ki vasárnap mondja el programbeszédét.

Szentes, szept. 26. A Kossuth-párt dr. Tasnády Antalt jelölte képviselőnek, a ki vasárnap mondja el programbeszédét.

A város világitása.

— Bizottsági ülés. —

A város közvilágításának nagy kérdésével két évig huzakodott a tanács és a szakbizottság, most aztán sietniök kell, hogy ki ne fogyjunk az időből s olyan módon legyen kiszolgáltatva évtizedekig ismét a város, mint volt a gázgyárral szemben.

A közvilágítási szakbizottság tegnap tárgyalta Bordé Ferencz előterjesztését a beérkezett pályázatokról s e szerint a házi kezelés a legelőnyösebb.

Természetesen a kezeléstől sok függ, mint a vámkezelés példája is szomorúan mutatja.

A bizottság ülésének lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A közvilágítási bizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen résztvettek Rimler Károly elnök, Hollós József kir. főmérnök, Komlóssy József, Mezey Mihály, Bordé Ferencz tanácsnokok, Dús László főügyész, Busch Dávid

Margitot szereti, nekem pedig nem kell egyéb, a többit majd kiviszem én belőle.

Napok mulva érkezeti haza Czirjék kiküldetéséről, képzelhetni tehát meglepetését, midőn a levelet felbontva annak tartalmát elolvasta.

Számot vetett mindennel, megfontolt mindent s csak arra jött rá, hogy ő soha semmi olyant nem tett, a mi miatt ezt a levelet megérdemelte volna. De ez a váratlan haug mégis némi gondolatokat keltett benne. Soha eddig még csak nem is éreztették azt, hogy látogatása teher lenne. Sőt kitüntető ajándékkal fogadták. Es most ez a vég? nincs más hátra, nem lehet másképp, minthogy az anya hirtelen egy jó parthiet fogott és nem akarja ő miatta elszalasztani. Mert másképp azt a nyílt elűtást, ezt az egyenes kiutasítást nem tudta megmagyarázni. Fájta benne valami ez eljárás miatt, maga se tudta mi. Es tetézte fájdalmát az, hogy önértében lett mélyen és megtorolhatatlanul megsértve.

Hogy mentegesse magát? Miért! Magyarázatot kérjen? Mikor már az ítélet ki volt rá mondva! Vagy talán . . . Na persze még bocsánatot kérjen! . . . Nem, egyiket sem, fájlalta nagyon a történeteket, de éppen ő nem tehet róla. Megsértett önértetének tartozott avval, hogy ezt a levelet megírja:

Nagyságos asszonyom!

Engedje meg, hogy előttem érthetetlen levélére észrevételeimet megtegyem. Felháborodását személyem iránt nem bírom elképzelni,

főmérnök, Ragány János főszámvevő, Száhlender Károly, Lovass Zsigmond v. t. főmérnök, Kappel György, Szűts D. zsd. jegyző.

Rimler Károly elnök előterjesztette, hogy végleges határozatot a törvényhatóság szeptember 30-ig nem hozhat, miért is felhívták a pályázókat, hogy ajánlatuk kötelező idejét november 30-ig hosszabbítsák meg.

A Magyar Forgalmi Bank és a Gancz-czég a kötelezettséget november 30-ig kiterjesztette; Rimanóczy Kálmán kötelezettsége 9 hónapig különben is fennáll. A bécsi Gessellschaft für Elektrische-Industrie cég azonban ajánlatát visszavonta. Mivel ez utóbbi társaság ajánlata teljesen megfelelő, miért is tárgyalása vált szükségessé, nehogy az obligóból kiszabaduljon. Ezért hívták össze az ülést, hogy a beérkezett ajánlatok részletesen letárgyalassanak s esetleges rendkívüli közgyűlés határozzon meg e hó folyamán. A tanácskozássra Hollós József kir. főmérnököt is meghívták.

Bordé Ferenc részletes előterjesztést tesz, amely felöleli a közvilágítás ügyének eddigi mozzanatait. — Felhívták a közönséget, hogy tájékozást szerezzenek, mennyi lángot vennének igénybe s így mennyi lenne a magánfogyasztás. Bejelentettek 4415 lámpát s ezek közül 2970 lámpa állandó használathoz lenne. — Ezután ismerteti az egyes ajánlatokat, a melyeket annak idején közöltünk. Javasolja, hogy a bécsi társaságnak adják ki az óvadékot. — Négy ajánlat van, a melyekkel foglalkozni kell: a Rimanóczy és társáé, az Egyesület villamosági társaságéval, a Magyar Forgalmi Bankéval és a Gancz-czégéval. Ezeket ismerteti s összehasonlítja. Végeredményként azt látja, hogy a házi kezelés nem csak a többi ajánlatoknál lenne olcsóbb, hanem a mostani rossz, félig gáz, félig petroleum világításnál is sokkal előnyösebb. Most a sötét gáz és petroleum világítás 48,000 koronába kerül évenként, míg az egész város villanyvilágítása 1100 izzó és 50 ivlámpával évenként csak 35,000 koronába kerülne. Ezek alapján az előterjesztés véleményezi, hogy a közgyűlésnek a köz- és magán villamos világításra a házi kezelés behozatalát javasolja a bizottság és pedig 1903. decz. 15-től, a telep és berendezés elkészítésével a Gancz-czéget bízzák meg, a telep terveinek elkészítésére pedig utasítsák a városi mérnöki hivatalt.

Többen szóltak az előterjesztéshez.

Ragány János főszámvevő nem érti meg az előterjesztést; ahhoz idő kell. Itt csak az sürgős, hogy a bécsi cég kötelezettsége lejár szept. 30-án s a bánatpénzt visszakéri. Indítványozza, hogy nyomassák ki s osszák szét ta-

de azért legyen meg az óhaja. Miután akarata folytán nem vehetek személyesen búcsút, csak arra kérem, hogy felőlem tápiált rosszvéleményüket változtassák meg, mert úgy a mint eddig, ezután is a legnagyobb tisztelet és becsülés hangján emlékezem meg kedves leányáról.

Ott ültek a nagy rózsabokor tövében levő kis padon dolgozgatva kézimunkájukon, mikor a levélhordó meghozta a levelet.

Most már nem tagadhatott el leánya előtt semmit. Megmutatta a Czirjék levelét és megmondta, hogy ő mit írt. De megmagyarázta, hogy miért.

Ki tudja hol szárnyal Margit gondolata, a mint anyja beszél neki elfojtott, vigasztaló hangon. Látja a hulló rózsaszirmokat, a fonnyadó leveleket és érzi, hogy a virágoknak nincs már színe, nincs illata. . . A nap még melegen süt, de azért fázósan burkolódik meleg schawijába. Lány, méla akkordokat vél hallani és minden hang egy szép dalban csendül össze lelkében és szinte látja, hogy akar két tiszta lélek egy fenségesen boldog, szeretetteljes életre örökké egyesülni, mikor . . .

Felrezzent álmodozásából. Szeméből a keserű fájdalom könnyei perogtak . . . csendesen . . . lassan . . .

Tétovázó, ingatag léptekkel távozott el a rózsabokortól, de azért jól esett szívének mikor megmondhatta anyjának:

— Mama ezt megcsináltad! . . .

nulmányozás végett az előterjesztést s most még ne tegyenek a közgyűlésnek érdemleges jelentést.

Rimler Károly elnök megemlíti, hogy a kinyomatást már eirendelték. Most csak az a kérdés, hogy a közgyűlés megkérdezése nélkül kiengedhet-e a bécsi céget az obligóból, a kinek különben sem fogadható el az ajánlata, mert a magánvilágításra kizárólagos jogot kér; ezt pedig a gázzal kötött szerződés kizárja. Egy berlini céget a tanács már kibocsátott az obligóból. — Felkéri ezután Hollós József kir. főmérnököt, hogy a Bordé Ferenc előterjesztésére mondjon véleményét.

A város megnyugtatósa.

Hollós József kir. főmérnök készséggel tesz eleget a kérelemnek. Ő és Bordé tanácsnok különböző alapon és uton indultak számításaikban s végeredményében egy helyre jutottak. Ez a legjobb kritériuma az előterjesztésnek, amely jó, alapos és figyelemre méltó. Ha ez alapon oldják meg a város világítási kérdését, az kedvező lesz. A házi kezelésnél eleinte fényes lesz a világítás, de később belátják, hogy az felesleges. Például az 50 ivlámpának nem kell este 9 óráig, csak 7—8 óráig világítani; az ivlámpa ugyanis csak luxus. A számításban itt-ott némi csekély eltérés lehet, de a keret jó. — A Ragány János szavaira megjegyzi, hogy a megfontolás helyes, de ne huzzák az időt, mert a hatósági eljárás úgy is soká eltart. 1903. nyarának a végén már próbavilágítások kellene, mert új berendezéssel nem lehet azonnal a legnagyobb üzemnek kezdeni. Az előterjesztést aláírja, azért a felelősséget elvállalja, de siessenek a dologgal. A jövő tavasszal meg kell kezdeni az építést, akár házi, akár vállalati uton látja el a város a közvilágítást.

Bordé Ferenc sürgeti, hogy már most határozzanak, mert úgy is huzódni fog a dolog s a novemberi közgyűlésnél előbb nem terjesztik elő.

Busch Dávid indítványozza, hogy ne várják a novemberi közgyűlést, hanem októberben rendkívüli közgyűlésen tárgyalják és döntsék el a fontos kérdést.

A bizottság kimondotta, hogy az előterjesztést elfogadják, kinyomatják s a törvényhatóság tagja között szétosztják. A tanács gondoskodni fog, hogy akár rendes, akár rendkívüli közgyűlésen mielőbb tárgyalják az ügyet.

A bécsi társaságot kiengedik az obligóból s visszaadják az óvadékát.

Ezzel véget ért az ülés.

Gyorsvont Szeged és Nagyvárad között.

Nagyvárad városa és a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara már több ízben intézett felterjesztést, illetve javaslatot, hogy a Nagyváradot érintő vasúti vonatok közlekedése reánk és forgalmunkra nézve előnyösebben osztassék be. Minden kérelmet és előterjesztést visszautasított a miniszter.

Különösen a Szeged-felé közlekedő vonatok beosztása rossz és kényelmetlen Nagyváradra s ezen óhajt segíteni az az indítvány, amelyet tegnap adott be a városhoz Vermes Mihály az iránt, hogy Szeged és nagyvárad viszonylatban egy gyorsvontat közlekedése rendkívül szükséges.

Az indítvány a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

A városunkat érintő vonatok menetrendje lényeges befolyást gyakorol a személyi forgalomra, mely mindinkább emelkedik, ha alkalmas módon gondoskodás történik az iránt, hogy a Nagyvárad felé törekvő és in-

nét kiinduló utasok hosszantartó és fárasztó utazásnak kitéve ne legyenek.

Sajnos ebben az irányban nyert tapasztalataink arról győztek meg bennünket, hogy mindjárt a szomszédos Békés-, Arad- és Csongrádvármegyékben fekvő városok lakossága — mely pedig elsősorban keresné fel Biharmegyét s így városunkat is — egyáltalán nem találhatja a vasúti összeköttetést alkalmasnak, hogy Nagyvárad felé vegye útját, mert csakis idővesztés és kényelmetlen utazás után juthat rendeltetési helyére.

Egy naponkint Nagyváradról Szegedre és vissza induló gyorsvontat létesítése kétségtelenül üdvös eredménnyel járna, mert ezáltal mód nyújthatnánk nemcsak a szomszédos vármegyékkel való élénk összeköttetés előidőzésére, hanem az ezek határain túl eső délvidék, a Tisza, Duna és Dráva környéke is emelné városunk személyi forgalmát, de egyúttal közgazdasági viszonyaink is rendkívül előnyösen alakulnának.

Ilyen fontos okok szólnak amellett, hogy minden lehető elkövessünk arra nézve, miszerint a m. kir. államvasutak igazgatósága egy gyorsvontatnak a szegedi irányban való étebeléptetése iránt intézkedjék.

A tekintetes Tanácsnak városunk érdekeinek istápolási törekvéseit ismerve, azon tiszteletteljes indítvánnyal bátorodom tehát a tek. Tanácshoz fordulni, kegyeskedjék a jelzett gyorsvontatnak már a legközelebbi időben való létesítése iránt szükséges lépéseket megtenni.

Tiszteletteljes indítványom kedvező elintézésének reményében vagyok a tek. Tanácsnak

Nagyvárad, 1901. szeptember hó 25-ik napján.

alázatos szolgálója:

Vermes Kornél.

Búcsu a főügyésztől.

A nagyvárad kir. ügyészség tegnap délelőtt búcsuzott el volt főnökétől, a koronaügyési helyettesé kinevezett dr. Tassy Pál főügyésztől. A főügyészség új fogadó termében d. e. 12 órakor fogadta dr. Tassy Pál a búcsuzó tisztikart, kiknek sorában megjelentek dr. Nagy Géza kir. ügyész vezetése alatt Lázár Márton, Korn Lajos, Vámosy Mihály, Gáthy Bálint és Baróthy Pál kir. alügyészek, Baranyi Zsigmond fogházfelügyelő, dr. Grósz Menyhért fogházi orvos, Patzkó Antal és Rezey Gusztáv kir. ügyészi megbízottak; Borbély Miklós, Pálczay Viktor, Dobák Győző, Grünbaum Izidor és Beszenszky Béla irodatisztek.

Lelkes eljenzések közepette lépett dr. Tassy Pál a terembe, a kihez dr. Nagy Géza kir. ügyész a következő mélyen átgondolt és lelkesen előadott beszédet intézte:

Méltóságos Koronaügyési Helyettes Ur!

Búcsuzni jöttünk!

Szavunk válasza szól, tehát oly alkalomra, midőn a beszédnek önző célja alig lehet, s ezért szavunk őszinteségéhez nem férhet kétség. Ebben a tudatban méltóztassék bennünket meghallgatni.

Őszintén mondhatjuk, őszintén mondjuk, hogy mi Méltóságodnak tőlünk való távozását lelkünk mélyből sajnáljuk. Sajnáljuk mivel Méltóságodnál erős kezekben láttuk azt a zászlót, melyet mi közvádloi tisztünkben rajongással követtünk, mert jelszól ez van rá felírva: *szabadelvűség*. Szabadelvűség, mely a közvádloi téren ennyit jelent: *nem csak az ítélet lehet igazságos hanem a vád is, mivel az igazságosság nem privilegiuma az ítéletnek és téves uton jár az a közvádlo, a ki a megtorlás fogalmát összetéveszti a zaklatóval.*

Hogy pedig a megtorló hatalom emellett az elv mellett se rövidüljön meg, annak garanciája csak végső sorban, csak szükségből a pragmatikus felelősség. *Főbiztosítéka mindig és első sorban az illető közvádlo egyéni önkritikája, lelkiismerete.*

Köszönjük Méltóságodnak, hogy a szabadelvűség elvét nálunk nemcsak érvényre engedte juttatni, hanem érvényre jutását elő is segítette. Különösen köszönjük, hogy annak az elvnek kezelésénél megbízott bennünk és a vádítel ellenőrzésénél első sorban nem a pragmatikus felelősségre támaszkodott, bennünket érdemi munkánkban kétséggeskedéssel sohasem zaklatott, hanem rábízta az ügyeket tudásunkra, lelkiismeretünkre.

De Méltóságod nemcsak vezérünk volt nekünk, hanem főnökünk is.

Jól tudjuk, hogy az alárendeltségi viszony nem olyan, mely a szeretet, a hála melegágyául szokna szolgálni. Miért van ez így? Minek kutassuk okát, ha elégséges egyszerűen az emberi természetre hivatkozni.

Es ha mégis valahol e mellett az alárendeltségi viszony mellett is kihajt a szeretet, a bizalom, a hála virága: ez csak a magvető gondosságát dicséri, a ki jó magot vetett a földbe és gondosan, szeretettel ápolta a talajt, hogy elvegye annak sívárságát. A Méltóságod által elvetett mag megfogamzott, kihajtott, kivirágzott és hogy most a magvető távozik közülünk, átvevessük mi e plánta gondozását, hogy továbbra is lelkünk ékessége legyen.

Mi nem küldünk Méltóságod után semmit, mert szorgosan őrizzük, magunktól ki nem adjuk, világra ki nem bocsátjuk azt a két érzelmét, mely bennünket Méltóságodhoz kötöz, a szeretetet, a hálát. Nem, mi ezzel a két érzellemmel visszatartjuk magunk számára Méltóságodat, Méltóságod szellemét.

Es ha idők multával, a sors akaratából valaki ebből a régi gárdából megint Méltóságod közvetlen hatalmi körébe kerülne, legyen akkor Méltóságod gondolatja ez: te azok közül való vagy, a kik szerettek és tiszteltek, mivel jól ismertek és mivel most megint munkádra van szükségem, annak a régi szeretetnek és tisztelgetésnek révén kívánom, hogy enyém légy... Es ha nem is szólalna meg ajka akkor annak a jövevénynek, biztosítjuk Méltóságodat, hogy szívében már fel lesz írva a válasz, mely Méltóságod kívánságának teljesülését jelenti.

Dr. Tassy Pál koronaügyészi helyettes meghatva mondott köszönetet a kir. ügyészi karnak megjelenéséért s azon kitüntető igaz elismerésért, a mely a kir. ügyész mély érzésektől áthatott remek szép beszédében megnyilvánult. Ő egész életében s közpályájának egész tartama alatt mindenkör kerülte a nyilvános ünnepeket, a melynek barátja soha nem volt, mégis felette jól esik neki most a nagyvárad kir. ügyészség megemlékezése, mert alkalmat nyújt neki arra, hogy közvetlenül és az egész tisztikar előtt kifejezést adhat e tisztikar iránti igaz szeretetéről, nagyrabecsülésének és teljes elismerésének. Mióta a kir. főügyészség élén állott, alkalma volt a nagyvárad kir. ügyészség minden egyes tagjának egyéni érzékét, működését, törekvéseit és gondolkozását alaposan megismerni; s mindezekről csak a teljes elismerés hangján szólhat. A nagyvárad kir. ügyészség mindenkör, még nehéz viszonyok közepette is, hivatásának magaslatán állott. Pártatlanság, egyszerűség és szakképzettség jellemezte működését. Találón mondotta a kir. ügyész ur, hogy az ő működésének zászlójára a szabadelvűség jelszava volt felírva. Az igazi szabadelvűség, a mely ugy közvádli, mint felügyeleti hatáskörében működését mindenha vezette. Büszkén hivatkozik arra, hogy a nagyvárad kir. ügyészség megértte s követte irányeszméit. Követte nem kényszerből, hanem önként és meggyőződésből; miként viszonzta azt a szeretetet, a melylyel ő fordult az ügyészi karhoz. Nem utasításokkal és rendeletekkel, hanem példaadással igyekezett az ügyészi kar működésére irányítólag hatni. — S most, midőn változott viszonyai folytán távozik a nagyvárad kir. ügyészség éléről, fájdalommal szíven mond búcsút a tisztikarnak s kéri, hogy szeretetüket irányában továbbra is változatlanul tarassák meg. Isten áldását kéri működésükre és a tisztikar éltetésével végzi szavait.

Az ismételve felhangzó zajos éljenzés közepette dr. Tassy Pál a tisztelgők mindegyikével kezét fogva egyenként újlag elűcsuzott a tisztikartól és ezzel a bensőségteljes búcsuzás a távozó főügyész éltetése között véget ért.

Egy levél.

A mai postával egyik tisztviselő olvasónk küldte be a következő levelet:

Dr. VÁRADY ZSIGMOND

ÜGYVÉD

NAGYVÁRADON.

Nagyvárad, 1901. szept.

Igen tisztelt Uram!

A helybeli szabadelvű párt végrehajtóbizottsága felhatalmazásából kérem, kegyeskedjék az okt. 3-án megejtendő képviselőválasztásnál megjelenni és szavazatát Tisza Kálmán urra adni.

Mivel pártunknak előzetesen hü képet kívánnék adni pártunk reám bizott körzetének állásáról, nagyon kérem, kegyeskedjék velem tudatni, hogy becses pártfogására számolhatok-e?

Kiváló tisztelettel, kész szolgálja:

Dr. Várady m. k.

Azt a kérdést teszi fel már most tisztviselő olvasónk, mit feleljen ő erre a levélre? Igent nem akar válaszolni, mert lelkiismerete ellen tenne, ha a tisztviselőkről tett nyilatkozat után is Tiszára szavazna. Nemmel sem mer válaszolni, mert akkor a dr. Várady Zsigmond által beterjesztendő hü képből ugy szerepelne, mint kárhözatra szánt ellenzéki. Mit tegyen tehát?

Semmit.

Ezennel felszólítunk mindenkit, viselkedjék a korteskedésekkel szemben teljesen passzive. Van mindenkinek meggyőződése, hallgasson egyedül arra s ha tisztviselő is, akkor sincs semmi oka presszionálástól tartani. Az 1899. évi XV. törvénycikk 3. §-ának 11. pontja világosan kijelenti, hogy ha köztisztviselő valakit szavazata leadására kényszerít vagy rábeszél, a választás érvénytelen lesz s a tisztviselő fegyelmit kap a nyakába. A hivatalfőnökök tehát óvakodni fognak a kapacztálástól, még abban az irányban is, hogy általában szavazni menjen akárki. Ha bárkivel ijlesmi megesnék, két tanu aláírásával vegyen föl jegyzőkönyvet az esetről!

A mi pedig a Várady-féle leveleket illeti, azokra egyáltalán legokosabb semmit sem válaszolni. A Széll Kálmán-féle tiszta választás alkalmából éppen most írja egyik kormányparti fővárosi lap, hogy *»a liberalizmus nevében szükségtelen a szellemek fölött zsarnokoskodni.«* Ez legyen válasz mindazok nevében, a kikhez dr. V. Zs. ur gépirásos levelet intézett.

Ugyancsak ezzel kapcsolatosan megemlékezünk még egy esetről. Tudomásunk van róla, hogy egyik nagyvárad magassabb rangu hivatalnok *»vel kezében szőlítja fel alantasait és kollégáit, adják szavazataikat Tisza Kálmánra.«* Az illető urnak tudjuk a nevét is; ez uton még most elégnék tartjuk, ha az 1899. XV. t.-cz. fent idézett §-ának következményeire figyelmeztetjük — barátságból.

UJDONSÁGOK.

Ki építse az új városházát.

— Arlejtés a városnál. —

Nagyvárad városa évtizedek óta készül, hogy egy megfelelő városházát építsen, ahol az összes városi hivatalok elhelyezést nyerheszenek.

A mai állapot ugyanis nemcsak drágítja a közigazgatást, hanem a közönségre is nagy idővesztés, hogy fél napig az egész várost be

kell járni, míg a hétfelé széthelyezett városi hivatalokban elintézheti ügyes-bajos dolgát.

Végre már a kivitel stádiumába jutott a rég húzódozó ügy. A város törvényhatósága ugyanis elfogadta az ifj. Rimanóczy Kálmán kiváló műépítész által készített terveket, amelyek kivitelével Nagyvárad diszes, impozáns városházát nyer.

Az építésre kiírt pályázatok eredménye tegnap délelőtt lett köztudomásu; ekkor bontották fel a beérkezett ajánlatokat.

Osszesen hat ajánlat érkezett be s ezek közül az egyik alternatív ajánlat.

Ifj. Rimanóczy Kálmán az egységárból 107%-ot enged s a lebontandó régi real és elemi iskola ócska anyagáért 10.000 koronát fizet;

Incze (Izrael) Lajos 121%-ot enged és az ócska anyagokért 4000 koronát fizet; azonkívül ha a város engedélyt ad, hogy 1902. jul. 1-je helyett 1902. augusztus 20-án kerüljön az épület fedél alá, még további 15%-ot, tehát ez esetben összesen 136%-ot enged az egységárból;

Ländler Ferencz 34%-ot enged és az ócska anyagokért 5200 koronával fizeti;

Sztarill Ferencz 05%-ot enged s az ócska anyagért 4000 koronát fizet;

Rendes Vilmos 64%-ot enged és az ócska anyagért 4000 koronát fizet;

Guttmann József 51%-ot enged és az ócska anyagot 4000 koronában veszi át.

E szerint látszatra az Incze (Izrael) Lajos ajánlata a legolcsóbb, de alig hisszük, hogy ez lesz a végleges eredménye a pályázatnak, mert az elmaradhatlan pótajánlatok itt is beérkeznek.

Különben alig kétezer koronával olcsóbb az Incze Lajos ajánlata, mint az ifj. Rimanóczy Kálmáné, a ki ezt a kétezer koronát is kész elengedni s aki az értékes (8—10.000 forintot érő) terv ingyenes készítésével kiváló érdemeket szerzett s első sorban hivatott, hogy tervezetét megvalósítsa.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Szeptember 27. Iskelaszéki ülés a fővárosházán d. u. fél 5 órakor.

Szeptember 27. A biharmegyei nőegylet vál. ülése d. u. 4 órakor az elnöknő lakásán.

Szeptember 27. A szünügyi bizottság ülése, d. u. 3 órakor a Szigligeti színházban.

Szeptember 28. A Berettyó-társulat közgyűlése d. e. 9 órakor.

Szeptember 28. 29. Szőlő és borkiállítás Érmihályfalván.

Szeptember 29. A nagyvárad ipartestületi iparos ifjuság szüreti mulatsága a Sasban.

Szeptember 29. Harmadik jubileumi körmenet; kezdődik d. e. 8 órakor a Szt. László templomban.

Szeptember 29. A nőegylet közgyűlése.

Szeptember 29. A lövészegylet közgyűlése.

Október 2. Képviselőválasztások Biharmegyében.

Október 3. Képviselőválasztás Nagyváradon, a Sasban.

Október 5. Gyermekkiállítás a lelencházban d. e. 11 órakor.

Október 5. A Fehér Kereszt-egylet közgyűlése d. e. 10 órakor.

Október 9. Megyebizottsági tagok választása Biharmegyében.

Október 14. Az általános szüret kezdete a nagyvárad hegyen.

Október 19. 20. Lóverseny Nagyváradon.

November 19. Az Erzsébet leányvárház zászlószentelési ünnepélye.

* A kereskedelmi kamara és a kiskereskedők.

A nagyvárad és biharmegyei kiskereskedők társulata f. hó 25-én tartott választmányi ülésen dr. Adorján Armin társ. titkár indítványára elhangulag elhatározta, hogy a nagyvárad kereskedelmi kamarát s különösen annak új elnökét: Huzella Gyula ker. tanácsost melegen üdvözli. Az üdvözlő átiratot a napokban küldik el.

* **Kerületi gyűlés.** A váradi-olaszi esperesi kerület papsága tegnap tartotta meg 63. rendes közgyűlését az olasz plebánián. Az istenítiszteletet a premoatrei rend templomában végezték el, mely után a megállapított sorrend szerint végeztek a gyűlés tárgyaival. A kerület papsága élénken demonstrálta szeretetét az esperes *Dencs János* t. b. kanonok olasz plebános iránt, kit utóbb annyi csapás ért s ki a napokban megy a fővárosba, hogy szembaján operációval segítsen. A gyűlésen az egész kerület részt vett, majd velük a szeminárium tanári kar is vendégül maradt a szíves házigazda asztalánál.

* **Kinevezés.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a szalacsi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé ifj. *Kirdy Károly* szalacsi lakost nevezte ki.

* **Tisza Kálmán Nagyváradon.** Bajt éreznek a szabadelvű pártban. Legalább erre mutat az a nagy sietség, mellyel a párt vezérférfiai, *Hlatky* és dr. *Várady* visszatértek veszendő kerületeikből, hogy megmentsek a veszendőnek híresztelt Nagyváradot. Tegnap maga az öreg generális is Nagyváradra érkezett s a főispánhoz szállt. Minden esetre aggasztó tünet; a szabadelvűpárt elbizakodottsága kapkodásnak adott helyet. Különös azonban a kapkodás módja; olyan helyekre kapkodnak, a hova senkinek sem szabad nyulni a nélkül, hogy kezére ne koppintsanak: az emberek meggyőződésének függetlenségéhez. A párt egyik korifeusa egy tisztviselőnek szemébe mondta, hogy ha nem szavaz rá, veszélyeztetni a karrierjét. Másik korifeusnak szintén egy tisztviselő kijelentette, hogy senkire sem szavaz; mire azt a baljóslatu választ kapta, hogy »nagyon rossz gondolat«. Egyáltalán hivatalnoki körökben egész elkeseredéssel beszélnek róla, hogy a liberális párt vezéralakjai sorba járják a hivatalokat, korteskedve, biztatva és ígéretek szedegetve. Szóval minden mutatja, hogy Tisza Kálmán Nagyváradon van.

Este, arra a hirre, hogy Tisza Nagyváradra érkezett, a fiatalság tüntetést akart rendezni. Keresték Tisza Kálmánt mindenfelé, de mivel nem találták, a mintegy 50 főnyi jogászág kísérvé nagyszámu tömegtől az Apolló-utcán végigvonult s zajosan abczugolta Tiszát és *Hlatky* Endrét. Azután csendben szétoszlottak.

* **A lövész-egylet kegyelele.** A nagyvárad polgári lövész-egylet boldog emlékü néh. főlövész-mesterek, *Des Echerolles Kruspér* Sándor arczképének teleplezése alkalmából ünnepélyes közgyűlést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki: *Meghívó.* A nagyvárad polgári lövész-egylet a boldog emlékü, szeretve tisztelt volt főlövész-mestere, néhai részntmiki Des *Echerolles Kruspér* Sándor arczképének teleplezése alkalmára, 1901. évi szeptember hó 29-én délelőlt 11 órakor a Sport-pavillon nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Kelt Nagyváradon, a polgári lövészegylet választmányának 1901. évi szept. hó 18-án tartott üléséből. *Mezey Mihály* lövész-mester, *Janky József*, helyettes főlövész-mester.

* **A pestis Nápolyban.** Egy római távirat megdöbbentő hirt jelent. A *nápolyi* prefektus múlt hétfőn éjjel hivatalos táviratban értesítette az olasz belügyminisztert, hogy Nápolyban az elmúlt héten a kikötőben dolgozó teherhordók között *tizenkét pestiseset fordult elő.* A hír Rómában nagy megdöbbenést keltett, a belügyminiszter rögtön megtette a legszélesebb körű óvintézkedéseket s a helyi hatóságok is mindent megtettek, hogy a szörnyű veszedelem továbbterjedésének gátat vessenek.

* **Sienkiewicz Henrik a Tiszántúban.** A modern irodalomban alig volt még műnek akkora sikere, mint Sienkiewicz Henrik kitűnő regényének, a *Quo vadis*-nak. Ez a mű egyszerre meghódította az egész művelt világ olvasóközönységét s a figyelmet a lengyel író felé fordította. Lapunk is legközelebb hosszabb társadalmi regényt fog tőle közölni, melyet még a magyar olvasóközönység egyáltalán nem ismer; addig mig ennek fordítása elkészül, egy kisebb elbeszélését hozzuk regényrovatunkban. Közlését mai számunkban kezdjük meg.

* **Szocialista tüntető körmenet.** A nagyvárad szocialdemokrata párt engedélyt kért arra, hogy vasárnap délután 3 órakor a Nagyteleki-utca végén levő térről kiindulva a Nagypiaczterén tüntetőfelvonulást tartsanak, a Nagypiaczterén három szónok fog beszédet mondani. Az engedélyt megkapták.

* **Ki a vivát?** Nagyvárad közönsege erősen készül az alkotmányos küzdelemre. Amerre jár-kél az ember, egyébről sem beszélnek, mint a választások esélyeiről. A fősulyt most mindenki ezekre fekteti. Az egyesületekben, társulatokban szünetel a munka. Arra, hogy dolgozzanak, lesz még idő, de választásra minden öt évben csak egyszer kerül a sor; ilyenkor alaposan ki kell aknázni annak érdekes és izgalmas napjait. Megbénít a választási harc minden más társadalmi akciót, teljesen lekötöti a közönseg érdeklődését s még a hölgyek előtt is az most a legkedvesebb téma: ki a vivát?

* **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést:

Maár Gyula a maga, valamint gyermekei: Gyula, Ilona, István, Olga és Anna; édesanyja özv. Ferjancsics Antalné; nagynénje Molnár Antalné férjével és gyermekével; sógornői: Maár Franciska özv. Dunin Péterné és gyermekei; Maár Karolin és férje Preiszner József és gyermekei; sógorai Preiszner Ferenc és Parobek László, ugy szintén számos rokonok nevében mély fájdalommal tudatja szeretett neijének, édes anyának, gyermek, sógornő és rokonnak *Maár Gyuláné*, szül. Ferjancsics Ilonának folyó évi szeptember 25-én d. e. 1/4 12 órakor rövid szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtató felvétele után életének 30-ik, boldog házasságának 11-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 27-én d. u. 1/3 órakor fognak Borostelken a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a mező-telegdi sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtsztségtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Borostelek, 1901. szept. hó 25-én. Áldás és béke lengjen emléke felett!

* **Az iszákosság vége.** A Hancsák házaspár Berzenczén arról volt híres, hogy amit szereztek, azt rendszeren el is itták. A szülőkkel versenyt ivott 16 éves fiuk is s a mikor elázniak egymást verték a gyba főbe. Kedden este vásárról értek haza Hancsákék s mivel még volt pénzük, Hancsák és felesége a kocsmába ment. Nem sokáig üt békén a házaspár, csakhamar összevesztek s az asszony a borosüveget vágta az ura fejébe, viszont emez székelt fogott az asszonyra. A verekedőket a kocsmáros csakhamar eltávolította s mire mind a ketten haza mentek. Otthon újra kezdték a verekedést s ekkor az öreg Hancsák egy baltát kapott fel s azzal ketté vágta a felesége fejét. A fiatal Hancsák, aki mindezt egy ágyon végig nyújtzkodva nézte s a anyja elesett, felugrott, szintén baltát fogott, azzal hátulról az apjára rohant s azt egy csapásra leütötte, azután rátérdt és darabokra vágta az apja fejét. A kegyetlen gyilkosságnak csak reggel jöttek a nyomára, a mikor a szomszédok a két véres hullát a szobában megtalálták. A gyilkos fu a padlason oly mélyen aludt, hogy a csendőrök ébresztették fel, a kik előtt részletesen bevallotta tettét.

* **Ismeretlen tolvajok.** *Weisz Ignác* budapesti magánhivatalnok, ki a *Fekete sasban* volt szállva — ezüst fogós kigyófa botját (körülbelül 60 korona értékű) valaki a szobából ellopta; továbbá *Herczeg* Lajos kerékyártó sztaroveszky-utcai lakásából tegnap éjszaka az ablakon keresztül ismeretlen tettes egy selem ruhát és szoknyát vitt el. Kár 110 korona és végül *Pekarik* Endréné kárpitos Alapi-utca 364. számú lakásán levő szekrényéből tegnap 20 korona pénz eltűnt. A rendőrség mindhárom esetben megindította nyomozást s hisszük, eredményre fog vezetni.

MULATSAG.

A katolikus kör vigalmi bizottsága tegnap délután 6 órakor a kör könyvtári helyiségében dr. *Krüger* Aladár elnökle alatt látogatott gyűlést tartott. A gyűlés mindenekelőtt revideálta a tavalyi bizottsági névsort s az eltávozottak helyére beválasztotta Papp-Kovács és Kiss Kálmán cs. és kir. főhadnagyokat, Kovács honvédfőhadnagyot, Szüts Sándor hadapród-tiszthelyetteset, Fráter Pál ügyvédjelöltet, Bodó László, Böszörményi Béla, Völgyi Gábor, Frankó József, Géczy Imre, Morvay Zsigmond, Dipold Imre, Személy Kálmán, Alliquander Kálmán, Rozsly István joghallgatókat.

A bizottság kiegészítése után tárgyalás alá vették a kör választmányának felhívását a téli program kidolgozása iránt. Erre vonatkozólag egyhangulag elhatározták, hogy a télen egy *fényes bált* fognak rendezni, melynek előkészületeit annak idején megteszik. A részletekről szintén majd később határoznak, a mikor a dolog aktuális lesz.

Igazságszolgáltatás.

Hálás feleség. *Sceff* Tivadar és neje kőljai lakosok jó módban, békességben éltek, mindaddig, míg a szemre való menyecskének *Gyurkucz* Szilárd ugyanottani lakos udvarolói kezdett. Feldúlta a családi békét, a különben is hiszékeny asszonynak elcsavarta a fejét s ez annál inkább könnyen ment, mert észre vette, hogy a csinos nő nem idegenkedik tőle. De a rosszindulat s az irigység nem elégedett meg ennyivel. Nem volt elég, hogy feldúlta egy családi boldogságot, vágyott annak vagyonára is s a hiszékeny nőt addig sarkalta, bízatta szép szóval, míg az rávette férjét, hogy vagyonát irassa ő reá. *Sceff* eleget tett felesége kívánságának, jó asszony volt, bízott benne. Bazzeg megváltozott az asszony, a mikor sajátjának tudta a birtokot. Durva, erőszakos lett férjével szemben, természetesen Gyurkucz ingerelte az asszonyt, hogy bánjon férjével durván, sőt már a rossz utra lért nővel arról kezdtek tanácskozni, miként kellene eltenni láb alól a hitest férjét.

A szándékot tett követte. Folyó évi május 19-én a cserjében erősen megcsontították, torkát átmetasztették s gyomrát felszakították, úgy hogy *Sceff* a sebek következtében a helyszínen meghalt. A tettesek pedig az önvádától sarkalva jelentkeztek s beismerték tettüket.

Tegnap tartotta az esküdtbiróság zen bonyolult bűnygyben a főtárgyalást, *Millye* Gyula elnökle alatt, a közvadász *Gáthy* Balint ügyész, védők dr. *Szabó* György és dr. *Várady* Ödön, tolmács *Papp* János.

Az esküdtek kisorsolása után az elnök a vádlottaknak elővezetését rendeli el.

Felszólítja *Sceff* Tivadarnét és Gyurkucz Szilárd vádlottakat, hogy valljanak őszintén és lelkiismeretesen, mert az ítélet ezen körülmény következtében enyhébben lesz kiszabva. — Felhívja, hogy mondja el az esetet.

Mindkét vádlott kijelenti, hogy az esetről csak annyit tudnak, amennyit éppen hallottak; mert ők nem követték el a bűntényt.

— A bűntény után önként jelentkeztek és beismerték annak elkövetését, hogy lehet az, hogy most nem tudnak az esetről részletes felvilágosítást adni.

— Félünk a falubeliek haragjától, kik az esetet reánk fogták s ennek hatása alatt jelentkezünk.

Daczára minden faggatásnak, a többi feltett kérdésekre is állhatatosan tagadnak mindketten s még a bűntény gyanuját is elakarják háritani magukról.

A berendelt tizennyolcz tanu vallomásai ből kitűnik, hogy a vádlottak szerelmi viszonyt folytattak, öket azon vasárnap együtt menni látták a cserjés felé.

Gyurkucz boeskorában kést láttak, azt állítják, hogy ezt állandóan magánál hordta. Tudnak arról is, hogy a birtokát nejeinek adta, de kijelentik, hogy a szerződés megkötése és aláírása alkalmával a vételért, 600 koronát átadni nem látták, de hallották Sceff Tivadár azon elismerő nyilatkozatát, hogy a vételért átve te.

A kihallgatott Kohn József korcsmáros tanubizonyoságot tesz arról, hogy Sceff nem volt részeges, hébe-hóba vitt tőle pálinkát, akkor is keveset és hogy a korcsmájában ritkán látta.

A kihallgatott szomszédok Laszka Anna és Filip Demeter bizonyítják, hogy a vádlottakat egymással szeretkezni is látták s tudomásul bírnak arról is, hogy az utolsó időben Sceffné férjével nagyon durván bánt. Hallották tőle emlegetni, hogy ferje beteges és hogy husvétig nem igen él már, meg fog halni, holott tudomásuk szerint Sceff egészséges volt.

A tanuk kihallgatása és meghiteltetése után az elnök dr. Kiss Aron és dr. Grósz Menyhért orvosok szakértői véleményét hallgatták ki; a kik egybehangzóan előadják, hogy a sérülések közül a nyakon ejtett seb, tekintettel arra, miszerint viszeret metszett át, föltétlenül halálos s a halált pár pillanat alatt idézte elő; a többi sérülések szintén mind súlyos természetűek és husz napon túl gyógyulnak.

Az ítélet hozatalát ma fogja megajteni az esküdtbiróság, a szolgálat tevő esküdtek verditje alapján, ugyszintén ma mondatnak el a vád- és védőbeszédet.

A bíróság köréből. Nevezetes változás van a kűszöbön a budapesti kiályi kereskedelmi és váltótörvényszéknél. A bíróság kitűnő vezetőjét, Nagy Ödön elnököt ugyanis legközelebb az igazságügyminiszterium egyik államtitkárává nevezzik ki, a mely magas állás tudvalevőleg annak folytán üresedik meg, hogy Vörösmarthy Béla államtitkár lesz a kuria másodelnöke. A kereskedelmi és váltótörvényszék elnökévé, a mint jó forrástól értesülünk, Bubla Ferencz kuriai bírót fogják kinevezni.

SZINHAZ.

Miért Gasparone?

Ha jól tudjuk, Nagyvárad Magyarországon van; sőt ha emlékeztünk nem csal, Nagyvárad színházát egy magyar író, Szigligeti Edénévére keresztelték el. Sőt mi több, tavaly az is megesett, hogy a magyar íróról elnevezett színházat magyar remekművel nyitották meg.

Mindezekből azt a következtetést reméltük levonhatni, hogy a nagyvárad Szigligeti-színház művészi hitvallásában első helyen fog állani a magyar nemzeti szellem. Ha Budapest egy-két színháza külföldi bálványának tömjénez, az a példa nem fog vonzani Nagyváradon. Itt a színház jeilege erős magyar lesz.

Minden színház jellege a megnyitáskor szokott kitűnni. Ezért képzelni sem tudtuk, hogy a Szigligeti-színházat az idén is más valamivel nyissák meg, mint magyar remekművel. Van magyar színpadi remekmű elég, büszkén mutathatunk rájuk a külföldi remekei mellett is. Biztosra vetjük tehát, hogy a megnyitás ünnepélyessége méltó lesz a tavalyihoz, ugy művészi, mint magyar nemzeti szempontból. Ott van Bánk bán (a tragédia és az opera), az Em-

ber tragédiája, Hunyadi L szló és egy sereg még, a melyekből válogathatunk.

Nem csekély meglepetéssel vettük tehát az első hirt, hogy a színi idényt *Cyano de Bergerac*-kal fogják megnyitni, tehát idegen művel. Ezt azonban, ha nehezen is, mégis csak elfogadtuk volna. *Cyano* világirodalmi jelentőségű remekmű; a francia szellem büszke virága, melynek szépségei előtt egy évben talán szabad a Szigligeti-színház magyar nemzeti büszkeségét meghajtanunk. A mellett *Abrányi* Emil remek fordítása egészen közel hozta *Rostand* remekét a magyar közönséghez. Szóval volt ok vagy legalább ürügy, a mivel *Cyano*t mint első előadást elfogadhatóvá vagy legalább megmagyarázhatóvá lehetett volna tenni.

Gasparone ilyen okokkal vagy ürügyekkel nem dicsekedhetik. Minden jelessége sem felelteti idegen származását s az én magyar gondolkodásomat sérti, ha a Szigligeti-színházat az idén idegen darabbal nyitják meg. Eddig még a nyári szinkörben is mindig magyar remekmű (legtöbbször Bánk bán) volt az első előadás tárgya. Nagy kár volt a szép és hazafias szokástól éppen a téli színháznak eltérnie.

Egyébként reméljük, ez csak kivétel, nem lesz ömen az évi műsorra s a műnek idegen voltáért kárpótlást fog nyújtani a lehető legjobb előadás.

A színházi szabadjegy-tulajdonosok figyelmébe.

Mindazon T. szabadjegy-tulajdonosokat, kiknek a mult évadban ilyen jegyük volt, e helyütt felkérem, miszerint a mai nap folyama alatt átcserelés, illetve meghosszabbítás érvényessége céljából d. e. 9 órától d. u. 3 óráig a színház titkári hivatalába beküldeni, vagy személyesen beadni sziveskedjenek. *Somogyi Károly*, színiigazgató.

Közönség köre.

Köszönet nyilvánítás.

Feljethetetlen kedves atyánk, illetve szeretett rokonunk néhai *Eszenyi* Sándor nyug. tanító elhunya alkalmából mindazok, kik részvételükkel, a ravatalra küldött koszorúikkal és a végtisztességtételen való megjelenésükkel mérhetlen fájdalomukat enyhítették, fogadják legmélyebb hálás köszönetünket.

Nagyvárad, 1901. szept. 26.

A gyászoló család.

REGÉNY-CSARNOK.

KÖVESSÜK ÖT!

Irta: Sienkiewicz Henrik. Fordította: dr. Rada István.

I.

1.

Caius Septimius Cinna, római patricius ifjúságát a légiónok közt töltötte, a hol szigorú tábori életet élt.

Később visszatért Rómába, hogy élvezze dicsőségét, a pompát és bőséget, melyet jelentékeny, habár már megcsorbult vagyona szerzett neki.

Egyszerre belemerült az élvezetekbe, s duskálkodott mindabban, a mit a csodás város nyújtott. Ejjelenti orgiák közt pompás külvárosi villáiban töltötte, nappalait vívógyakorlatokkal a lanisztánál, réhetorokkal való beszélgetésekkel a fürdőkben, a hol mindenféle vitatkozásokat folytattak, s a hol a város pletykáit elbeszéltek, vagy a cirkusokban, vagy pedig a gladiátorok

*) Vivőmesterek, a kik a cirkususz számára a gladiátorokat tanították.

arénáiban, trák jósnők és Archipelagus szigeteiről hozott bájos tánczosnők között.

A híres Lucullus anyai ágon rokona volt, s Cinna ettől örökölte a válogatott ételek iránt való különös szeretetét. Asztala meg volt rakva görög torokkal, nápolyi osztrigákkal, numidiai mézbe rakott kövér pontusi sáskákkal. A mi ritka élelmiszer Rómában kapható volt, annak meg kellett lennie Cinnánál, elkezdve a Vörös-tenger halaitól a boristhenesi partok mocsári hófajdjaiig.

De az élet örömeit nem mint falánk katona, hanem mint előkelő patricius élvezte.

Igyekezett magát meggyőzni, s talán valóban meg is győzte arról, hogy szenvedélyes kedvelője a művészeti tárgyaknak: lelkesedett a korinthusi romokban felfedezett szobrokért, az attika epilychniákért, az Etruriából vagy a ködös Sericumból behozott vázákért, a római mozaikokért és Euphrat szövegeteiért, Arábia illatszereiért, szóval minden apróságért és esecssecséért, a melyek egy patricius életének ürességét betöltik.

Cinna mint szakértő, mint műkedvelő tudott e dolgokról beszélni a fogatlan öregekkel, akik az asztalhoz ülve, rózsakoszorúkkal fedték be kopasz fejüket, s a lakoma után napraforgó szirmokat rágtak, hogy illatos legyen a leheletük.

Beszélni tudta Cicero egy-egy körmondatának, Horatius és Ovidius egy-egy versének szépségét is. Egy athéni rhétor által neveltetve, folyékonyan beszélt görögül, kívülről tudta az Iliadnak egész énekeit és serleggel kezében elszavalta Anakreon verseit, míg teljesen részeg nem lett, s azután mély álomba nem merült.

Mesterétől és más rhétoroktól elég bölcséleti ismeretet is elsajátított, hogy a Hellászban és a gyarmatokban az értelemnek egykor emelt emlékek szerkezetét megértette; de azt is megértette, hogy mindez épületekből ma már csak egy darab rom maradt.

(Folyt. köv.)

*) Lámpák.

TAVIRATOK.

Szell Kálmán jelölése.

Budapest, szept. 26. (Saját tud. táv.) Ma járt a miniszterelnöknél a szent-góthárdi szabadelvű párt választóinak küldöttsége és Szell Kálmánt a jelöltség elfogadására kérték fel. A miniszterelnök a küldöttség előtt rövid szavakban vállalta politikai hitvallását, irányelveit s elfogadta a jelölést, azután fényes bankettet adott a küldöttség tiszteletére.

Kossuth Ferencz Ugron mellett.

Budapest, szept. 26. (Saj. tud. táv.) Mint *Szilágy-Somlyó*ról jelentik, a 48-as Kossuth-párt Ugron Gáborral szemben ellenjelöltet állított Weisz Jenő személyében és Kossuth Ferencz támogatását kérték ezen választás alkalmára. Kossuth Ferencz erre a következő kijelentést tette: — *Igaz ugyan, hogy Ugron más párt vezére, de szónoki képességei és rátermettsége következtében a magyar parlamentnek díszére válhat csak s ezen oknál fogva, legnagyobb sajnálatomra vele szemben senkit sem pártfogolhatok.*

Kossuth — Ugron-párt jelöltje.

Kolozsvár, szept. 26. (Saj. tud. táv.) Bartha Miklós képviselő, a jelöltségtől visszalépett, erre a Kossuth- és Ugron-pártiak elhatározták, hogy közös jelöltet állítanak. Fel is kérték a jelöltség elfogadására Bartók Lajost, ki azt köszönettel elfogadta.

Apponyi Liptai Sándor ellen.

Budapest, szept. 26. (Saját tud. táv.)
Értesülésünk szerint Liptai Sándor nemzeti párti képviselőjelölt Sággy Gyula szabadelvű ellenében lépett fel. — Apponyi Albert az esetről értesülve, nyíltan elítéli Liptai tettét s kijelentette, hogy: „Sággy bukását a saját bukásának tekinti».

KOZGAZDASÁG.

A Sebes-Körözs-társulat közgyűlése.

A Sebes-Körözs vízszabályozó és ármentesítő társulat Nagyváradon, a saját iroda helyiségében 1901. évi október hó 12 ik napján délelőtt 10 órakor választmányi ülést, ugyan ezen napon délután 3 órakor közgyűlést tart.

Tárgyak:

1. A nagyméltóságú földmiveltésügyi m. kir. miniszter urnak a partbiztosítási munkálatok költségeihez való hozzájárulás tárgyában 53016/1901. V. 2. szám alatt kiadott leirata.

2. Ugyanannak ad. 6548/1901. V. 3. elnöki számu leirata, mely szerint értesíti a társulatot, hogy a VII. tiszai kerület felügyelői leendőinek ellátásával Steinecker Gábor műszaki tanácsost bizta meg.

3. Ugyanannak a társulati módosított alapszabályok kiegészítése tárgyában kiadott 32799/1001. V. 2. számú rendelete.

4. Ugyanannak a Berger Gyula és özv. Jámber Mihályné ártéri birtokokok teherviselésének közgyűlési elbírálás alá bocsátása tárgyában kiadott 43486/1901. V. 2. és 62263/1901. V. 2. számú rendelete.

5. Igazgató-főmérnöki jelentés a 29/1900. számú közgyűlési határozat értelmében a Zomlin puszta belvizmentesítése tárgyában.

6. Vizesgyáni gör. kel. egyház kérvénye a régi és új teherviselés közötti különbözetnek 5 évre visszamenőleg leendő visszafizetése tárgyában.

7. Tiszavölgyi társulat deczemberi közgyűlésére megbízott választása.

8. Nyugdíjbizottság javaslata Gergely József gáttör nyugdíjazása tárgyában.

9. Jelentés a társulat folyó ügyei és munkálatairól.

10. Költségeloirányzat az 1902-ik évre.

11. Folyó ügyek.

Nagyváradon, 1901. szeptember hó 25-én.

Gróf Csáky Lajos s. k.,
társulati elnök.

Próba-szüret és kiállítás.

A biharmegyei gazdasági egyesület és a nagyvárad-hegyközség tegnap eléggé sikerült próba-szüretet rendezett, borsajtó és szüreti eszközök kiállításával kapcsolatosan, a nagyvárad-városi szőlőtelepen.

A Nagy-temető mellett az ut s a szőlőtelep bejárata fel volt lobogóva, díszítve.

A borsajtók, szőlőzuzók az udvaron s az épületben voltak elhelyezve.

Kiállítottak a következők:

Kugler Albert Nagyváradról szőlőpréseket.

Schottala Ernő budapesti czég kitűnő francia »Mabille« rendszerben készült borsajtókat; továbbá szőlőzuzó malmokat és a borkészítéshez szükséges mindenféle szerszámokat a hordóitöltő csaptól az utolsó vak csapig, vagy faggyu gyertyatartóig.

Andrényi K. és fiai, nagyvárad-i czég borsajtókat nagyszámban, szőlődarálókat, szüretelő ollókat és a pinczészethez szükséges eszközöket.

Umrath és társa Budapestről kitűnő szőlő-sajtókat

Janky Antal utóda, Kiss Károly, rézgálicot ralfiat és a szőlő nyári kezeléséhez szükséges egyéb tárgyakat.

Weingärtner Andor gazd. egyleti titkár igen ügyesen készített igen csinos szekrénykét a szőlő téli eltartására.

Tegnap reggel már 9 óra előtt megjelentek a telepen Rimler Károly polgármester helyettes, dr. Molnár Imre hegyközségi elnök, Gerő Ármán főkapitány, Száhlender Károly, Márkus János hegybíró, Weingärtner Andor titkár s több szőlőtulajdonos.

Beöthy László főispánt, mikor megérkezett, Száhlender Károly üdvözölte, mire a főispán köszönetet mondott a gazdasági egyesületnek, a hegyközségnek és a kiállítóknak, hogy közreműködésükkel a kiállítást létrehozták.

Ezután bemutatta Balassa István diószegi vinczellérképezési igazgatót, akinek kíséretében nagy érdeklődéssel megtekintette a kiállítást.

Ezután kihirdették a jury ítéletét a következőkben:

I. Zuzóknál, szőlőmalmoknál
aranyérmel nyert: Umrath és társa budapesti gyáros kombinált bogyzó és zuzó készülőke;

ezüstérmel nyert: Mayer és Fiai szombathelyi czég spirál rugós zuzó malma; Perge és Rozslay nagyvárad-i czég régi szerkezetű zuzó malma.

II. Szőlősajtóknál
aranyérmel nyert: Schottala Ernő budapesti czég mabille rendszerű sajtóival;

ezüstérmel nyert: Umrath és társa budapesti gyáros mabille-rendszerű sajtóiért; Fleischer kassai gyáros könyök-esavarós sajtóiért;

bronzérmel nyert: Mátray és Feil budapesti gyáros csavaros sajtóiért.

III. Kollektív kiállításért
aranyérmel nyert: Schottala Ernő;

ezüstérmel nyert: Munk H. és Fiai maroszlatinai fűrész telepe; Andrényi Károly és Fia nagyvárad-i czég

bronzérmel nyert: Kiss Károly nagyvárad-i czég; Pollák S. és Fia budapesti czég;

A díjak kiosztása után dr. Molnár Imre köszönetet mondott a főispánnak, aki minden szép és jó iránt meleg érdeklődést mutat. Rámutatott arra, hogy agrár nemzet vagyunk s fel kell karolnunk mindent, ami gazdasági fejlődésünket előmozdítja. A mostani kiállítást is azért tartja fontosnak és tanulságosnak.

A főispán távozása után egész napon sokan látogatták a kiállítást.

*

Kuriozumképpen megemlítjük, hogy a kiállított szőlőzuzókat látva, Kugler Albert egy régi szőlőzuzót is kivitt a kiállításra bemutatni, a melyet 25 évvel ezelőtt a Perge és Rozslay czég készített. És ez a régi zuzót volt a legjobb a kiállításon. Hasonlót rendeltek is még a kiállítás alatt.

Az osztálysorsjáték mai huzásánál a következő főbb nyereményeket húzták ki:

60 000 koronát nyert: 68460.

30 000 koronát nyert: 72046.

20 000 koronát nyert: 65358.

5000 koronát nyertek: 21553 40130 64011.

2000 koronát nyertek: 11943 21905 22353

22958 25222 30531 31382 44118 46504 57763

47904 48231 55044 55056 56406 61101 63088

72855 75014 76516 85652 86689 89679 89744

92155 94396 96390 96004.

1000 koronát nyertek: 92 775 4890 5876

6139 6867 8668 9704 10260 12965 15006

15090 19170 19901 23295 24465 26029 27677

27844 31808 32650 33117 33874 40533 41214

41538 50447 51336 60021 60183 60646 65250

62814 65796 72022 75439 80986 82512 94262

94785 97567 98764 99251.

500 koronát nyertek: 1194 1211 3432

5135 5533 7794 8354 10732 12180 12378

13009 13065 13932 16438 16982 18270 18314

18438 19636 21266 21688 24252 27278 30027

33220 36316 38669 39148 39670 39887 40933

41409 41927 43142 44600 44870 47442 47697

50154 53133 56147 59833 62813 63045 63163

65413 67201 69612 71692 71875 72942 74943

74959 76892 76900 77929 79574 80488 82023

83940 84765 85684 87612 88945 89568 92262

94954 96393 96947.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Közelebbi Jenő és Társa

Főzade jelentése

A »Tiszántul« eredeti távirata.

Határítók

Budapest, szept. 26.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.30
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	---

Nyitvatartás arfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. szept. 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.60
Magyar koronajárdék	92.45
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	121.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119.---
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.---
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.60
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorajegy-kölcsön	176.---
Tiszszabályozás szept. sorajegyek kölcsön	143.---
Osztrák járadékpapírban	98.30
Osztrák járadék ezüstben	98.20
Osztrák járadék aranyban	118.90
Osztrák korona járadék	95.10
Osztrák államsorajegyek	138.50
Osztrák magyar bank részvény	16.15
Magyar hitelbankrészvény	613.50
Osztrák hitelintézet részvény	608.50
Paris vista	---
20 frankos arany (Napoleon)or	19.02
Németbirodalmi márká	---
London vista	---
20 márkás arany	33.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szives tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkek.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa czég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

A „TISZANTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevételek }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vincze Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harca. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Lilomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetések, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palackfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.	12. Bevételek } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	13. Kiadási } számadás-ívek.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.	15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szertartás szerinti vagy házasságok jegyzéke.	16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	17. Meholtak }
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	19. Iskolai jelentés.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
10. Egybekeltek } papíron.	21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.
11. Meholtak }	22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
	23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KONYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.